

Të nderuar kolegë,

Tetori 1998 shënon daljen zyrtare të numrit të ri të revistës Buletini Shkencor. Ndryshimet në stilin e kopertinës simbolizojnë ardhjen e një stafi të ri botues që së bashku me formën kërkon të ndryshojë në progres edhe përmbajtjen.

Qëllimi ynë është të publikojmë një periodik në të cilin kualiteti dhe përmbajtja të reflektojnë nivelin e lartë shkencor e gjithnjë në rritje të mjekësisë sonë. Ne e kemi të qartë se, aspirimi fisnik mund të proklamohet lehtë, por ai mund të realizohet vetëm me përpjekje të mëdha dhe me zotimin absolut të të gjithë atyre që marrin pjesë në të. Ne jetojmë në një kohë bollëku e rritjeje marramendëse të informacionit, e për më tepër të publikimeve shkencore. Ne e dimë se, ndryshe nga dhjetë vjet më parë, ju keni edhe alternativa të tjera për botim, e për më tepër një pjesë e juaja boton edhe në revistat më të mira europiane e botërore. Megjithatë, ne do të përpiqemi që me punën tonë t'ju ofrojmë një alternativë konkurruese. Kjo do të jetë tepër e vështirë, megjithatë jo e pamundur në se kemi të qartë që **“ngacmimi dhe sfidat lindin gjithmonë në erërat e ndryshimit”**.

**Është e vështirë të thuhet çka është e pamundur,
prej ëndrrës së djeshme rrjedh shpresa e sotme
dhe realiteti i së nesërme.**

Rifillimi është gjithmonë i vështirë. Vetëm një numër kishte dalë që nga viti 1990. Rreth 10 vjet heshtje, 10 vjet boshllëk i dhimbshëm për një qendër universitare e individë me prirje shkencore. Stafi i ri e ka të qartë se puna e tij do të ishte akoma më e vështirë në se nuk do të trashëgonte një eksperiencë të mëparshme. Kryeredaktori i parë, Prof. Ulvi Vehbiu, dhe stafet e mëpasëm, i dhanë jetë revistës që në vitin 1957. Këta individë të apasionuar, mbështetur nga borde të shkëlqyera, do ta kthenin ëndrrën në realitet. Përpjekjet e tyre të përbashkëta duhen përshëndetur, pasi pa diturinë, devocionin, intuitën e tyre revista do të kish mbetur vetëm një ëndërr. Megjithatë, për ne **“e kaluara është vetëm prologu”**.

Është koha për ndryshime — interrogativi i zakonshëm i çdo editori të ri. Në këtë kuadër krahas preferencës për punime origjinale, organizimi i rubrikës së editorialit, komunikimet e shkurtëra, përshkrimet e rasteve si dhe letrat në redaksi vetëm se do ta pasurojnë revistën, duke i dhënë asaj natyrën e simotrave të saja perëndimore. Rishikimi dhe gjykimi i shpejtë e kompetent i të gjitha dorëshkrimeve tuaja, duke mundur një përgjigje të shpejtë, do të përbëjë një risi tjetër të numrave të ardhshëm.

Pasi kemi proklamuar planet tona për të ardhmen e revistës, ne ndjejmë se **“ka ardhur koha për të ecur përpara me detyrimet tona”**. Ne ftojmë të gjithë ata që janë të interesuar për informacionin shkencor, konsulentë të revistës, drejtues formacionesh shkencore, lexues, të bashkohen me ne që të sigurojmë vazhdimësinë në rritje cilësore,

numër pas numri, të revistës. Në të njëjtën kohë çdo kritikë konstruktive, koment apo sugjerim për përmirësimin e revistës do të jetë i mirëpritur prej nesh, pasi vizioni ynë për punën e bërë dhe atë në vazhdim do të jetë **“Një punë në progres”**.

Pyetjes se çfarë është më e rëndë për një studiues një mjek i dëgjuar amerikan iu përgjigj: **“Pengu i mosrealizimit”**, duke lënë të nënkuptohet vlera e madhe e shijes së realizimit. Ne do ta shijojmë.

Kryeredaktori
Myftar Barbullushi

PËRMBAJTJA

Faqe

Krahasimi i analgezisë post-operative morfinike nëpërmjet dhënieve epidurale dhe intramuskulare Aleksandër Hoxha, Gëzim Boçari, Roland Xhaxho, Arben Fino	1
Kultura qelizore me cikël të shkurtër Xheladin Çeka, Elsa Kone	5
Hiperglicemia në të sëmurët jodiabetikë në stadin akut të infaktit të miokardit, shpeshtësia dhe rëndësia klinike e saj Artur Caridha, Gjin Ndrepepa, Anesti Kondili, Idriz Balla	9
Raporti Na/K në urinën e 24 orëve tek të sëmurët me gurë veshkorë Anyla Bullo, Zydi Zhegu, Stilian Buzo, Kosta Koci, Gjin Ndrepepa, Ndok Marku	16
Rëndësia e ndjekjes dhe trajtimit i komplikacioneve të transpalnteve kardio-pulmonare dhe/ose pulmonare Muhamed Zgjani	23
Shkurtimi i radiusit në sëmundjen e Kienböck Vladimir Gjata	28
Sindroma dermorespiratore tek fëmijët 3 muaj - 15 vjeç Hatixhe Luka	33
Efekti i bronkodilatatorëve në të sëmurët me bronkopneumopati kronike obstruktive Ylli Vakëflliu	38
Shpërndarja gjeografike dhe moshore e arteriopative kronike të gjymtyrëve të poshtme në Shqipëri, bazuar në të dhënat angiografike Astrit Hoxha, Aqif Gjokutaj, Hysen Karaj, Krenar Preza	42
Aspekte të epidemiologjisë së kancerit të nazofaringut, laringut si dhe pulmonar në Shqipëri Agim Sallaku, Frederik Jorgoni, Evis Sala, Shahin Kadare, Agron Pelvneshi	46
Parashikimi i qëndrueshmërisë së klorhidratit të tiaminës në tretësirat për injeksion Enver Muastafaj, Skënder Durrësi	51
Evolucioni i kontracepsionit në Shqipëri në funksion të strukturës moshore të aborteve Drita Jorganxhi	55
Aspekte epidemiologjike të tifos abdominale dhe të paratifos në rrethin e Fierit gjatë viteve 1980-1994 Arqile Apostoli, Dhimitër Kraja	61
Studim mbi infeksionet gjenitale të shkaktuar nga chlamydia trachomatis Mimoza Haxhiu, Minella Papajorgji	71
Të dhëna kliniko-citogjenitike të trizomisë 21 Anila Laku, Vahe Mokin	75
Nivelet e methemoglinemisë në fëmijët e rrethit të Lushnjës Adriana Bardhoshi, Afrim Tabaku, Mimoza Gjoka	82

CONTENTS

Page

Epidural Morphine versus intramuscular route for pos-operative anagesia Aleksandër Hoxha, Gëzim Boçari, Roland Xhaxho, Arben Fino	1
Tissue culture Xheladin Çeka, Elsa Kone	5
Hyperglycemia in non- diabetic patients at the acute stage of the infarct of myocarde - its frequency and its clinical importance Artur Caridha, Gjin Ndrepepa, Anesti Kondili, Idriz Balla	9
Na/K ratio in 24-hour urine in stoneformer patients Anyta Bullo, Zydi Zhegu, Stilian Buzo, Kosta Koci, Gjin Ndrepepa, Ndok Marku	16
The importance of monitoring and treatment of Heart-Lung and Lung Transplant complications Muhammed Zgjani	23
Radial shortening in Kienböck disease Vladimir Gjata	28
Dermorespiratory syndroms in children aged 3m-15 years Hatixhe Luka	33
Effect of bronchodilators in patients suffering from COPD Ylli Vakëfliu	38
The demographic distribution and the incidence by age-groups in 356 patients with inferior chronic obliterating arteriopathy hospitalised in the clinic of angiosurgery Astrit Hoxha, Aqif Gjokutaj, Hysen Karaj, Krenar Preza	42
Aspects on the epidemiology of the cancer of larynx, nasopharynx and pulmonary in Albania Agim Sallaku, Frederik Jorgoni, Evis Sala, Shahin Kadare, Agron Pelvneshe	46
Shelf-life Prediction of Thiamine HCl in injectable Solutions Enver Muatafaj, Skënder Durrësi	51
The evolution of contraception in Albania related with the structure of the abortions Drita Jorganxhi	55
Epidemiological aspects of typhoid and paratyphoid fever, in Fieri District, during the years 1980-1994 Arqile Apostoli, Dhimitër Kraja	61
A study on the genital infections caused by Chlamydia Trachomatis Mimoza Haxhiu, Minella Papajorgji	71
Trisomy 21 syndrome is the most frequent disease at the birth Anila Laku, Vahe Mokin	75
Levels of the methemoglobinemia among the children of district of Lushnja Adriana Bardhoshi, Afrim Tabaku, Mimoza Gjoka	82

The musculo-cutaneous flap of Latissimus Dorsi and her practical application Gjergji Belba	88
Desensitization with aspirin of the patients with syndrome Fernand-Widal Etleva Qirko, Alfred Priftanji	94
Diabetes Mellitus and diabetic microangiopathy Thanas Fureraaj	97
Extrahepatic manifestation of Wilson's disease Josif E. Adhami, <u>Paskal Cullufi</u>	102
Index of orthodontic tratment need Xhina Mulo	106
Abstracts	116

Buletini i Shkencave Mjekësore

Organ i Universitetit të Tiranës

Buletini i Shkencave Mjekësore boton punime origjinale me nivel të lartë shkencor në lëmin e Mjekësisë. Punimet mund të jenë të karakterit klinik dhe laboratorik. Buletini është i pajisur me tabelën e përmbajtjes dhe abstrakte në anglisht.

Kryeredaktor	Anëtarë të redaksisë	Redaktor letrar	Shtypja e Buletinit U realizua në Shtypshkronjën e Fakultetit të Mjekësisë
Myftar Barbullushi	Anesti Kondili Artan Goda Anila Godo Alfred Priftanji Besim Elezi	Jovan Basho Ndok Marku Orion Gliozheni Pavli Kongo	Faqosja nga Liliana Vathi

Konnsluentë të Redaksisë

1. Adelina Mazreku	7. Eduart Tushe	13. Gjergji Theodhosi	19. Pal Xhumari
2. Ali Refatllari	8. Elsa Kone	14. Kristo Pano	20. Pëllumb Karagjozi
3. Anastas Suli	9. Elez Selimaj	15. Maksim Çela	21. Pjerin Radovani
4. Agron Ylli	10. Fejzi Keraj	16. Mentor Petrela	22. Sashenka Dega
5. Bashkim Resuli	11. Genc Sulçebe	17. Mihal Tase	23. Spiro Qirko
6. Eduart Kakariqi	12. Gjergj Minga	18. Mustafa Xhani	24. Tritan Kalo

Botimet

Letërkëmbimet lidhur me botimet dërgohen në këtë adresë:

Myftar Barbullushi, Kryeredaktor i Bul. Shkenc. Mjek.

Qendra Spitalore Universitare Tiranë

Rruga e Dibrës Nr. 370 Tiranë

Tel.+Fax: 042-336-44

Udhëzimet për Autorët gjenden në çdo numër. Autorët duhet të njihen me këto udhëzime para se të dërgojnë dorëshkrimet për botim.

Abonimet

Çmimi i një numri është 100 lekë. Abonimi për një vit (6 numra) është 500 lekë.

Për jashtë shtetit 50\$ (përfshirë shpenzimet e postës të zakonshme).

Adresa për abonimet:

Bul. Shkenc. Mjek.

Fakulteti i Mjekësisë

Rruga e Dibrës, Tiranë

Tel.+Fax: 042-627-10

Reklamat

Revista pranon të botojë reklama për prodhime mjekësore dhe lajmërimet të ndryshme në fushën e mjekësisë. Tarifat për këtë qëllim vendosen me marrëveshje.

Adresohuni:

Bul. Shkenc. Mjek.

Fakulteti i Mjekësisë

Rruga e Dibrës, Tiranë

Tel.+Fax: 042-627-10

Botimi i reklamave nuk do të thotë se Revista jep garanci për prodhimet përkatëse dhe as se i mbështet pretendimet e prodhuesit.

UDHËZIME PËR AUTORËT

Dorëshkrimet që dorëzohen për botim duhet t'i përmbahen udhëzimeve të mëposhtme, që pajtohen me dokumentin "Kërkesa të përgjithshme për Dorëshkrimet që Dorëzohen për Botim në Revistën Biomjekësore" (botuar i plotë në N Engl J Med 1991; 324: 424-8). Mospërmbushja e këtyre udhëzimeve bën që dorëshkrimi t'u kthehet autorëve pa kaluar procesin e vlerësimit.

Natyra e artikujve të Revistës

Dorëshkrimet, që përmbajnë material origjinal, pranohen të vlerësohen për botim nëse përmbajtja e tyre nuk është botuar më parë dhe as gjëndet në proces vlerësimi për botim në një revistë tjetër. Përjashtim bëjnë këtu abstraktet e botuara në kuadër të një takimi shken-cor, gjë që duhet të deklarohet nga autorët.

Revista pranon të vlerësojë për botim këto kategori artikujsh:

Studime Klinike. Në këtë kategori bëjnë pjesë studime që lidhen me të sëmurë. Në çdo rast autorët duhet të theksojnë se të sëmurët kanë dhënë pëlqimin e tyre për studimin, pasi të jenë informuar hollësisht për të.

Studime fundamentale. Në këtë kategori bëjnë pjesë studime në kafshë eksperimentale dhe studime *in vitro*.

Artikujt e dy kategorive të mësipërme duhet të jenë të strukturuar si vijon: Hyrje, Metodët, Rezultatet dhe Diskutimi. **Hyrja** duhet të përshkruajë qëllimin e studimit dhe lidhjet e tij me punime të mëparshme në fushën përkatëse. **Metodat** duhet të përshkruhen shkurt, por me hollësi të mjaftueshme që të lejojnë zbatimin e tyre nga studiues të tjerë. Në fund të tyre duhet të përshkruhen metodat statistikore të përdorura. **Rezultatet** duhet të paraqesin gjetjen pozitive dhe ato krye-sore negative të studimit, duke iu referuar në rast nevojë tabelave dhe figurave. **Diskutimi** duhet të komentojë rezultatet e studimit, duke i krahasuar me ato të studimeve të mëparshme; në të duhet të trajtohet dhe rëndësia e studimit si dhe kufizimet e tij.

Raportime të shkurtra. Në këtë kategori hyjnë artikuj të shkurtër me temë klinike ose eksperimentale. Ata nuk kanë nevojë t'i përmbahen strukturimit të përshkruar më sipër.

Artikuj panoramikë. Artikujt me njohuri bashkëkohore mbi një temë të rëndësishme,

zakonisht, ftohen nga redaksia të shkruhen nga autoritete me emër në fushën përkatëse.

Artikuj komentues. Për artikuj të veçantë të botuar në revistë, redaksia fton studiues të njohur të fushës që të bëjnë komentet e tyre.

Letra kryeredaktorit. Në varësi nga hapësira e revistës, koha e përshtatshme dhe respektimi i etikës, revista pranon të botojë një numër të kufizuar letrash drejtuar kryeredaktorit për artikuj të botuar jo më larg se 3 muaj para ardhjes së letrës. Letra nuk duhet të jetë më e gjatë se 500 fjalë, të ketë në krye një titull të shkurtër, domethënës, të mos përmbajë tabela apo figura dhe të mos shoqërohet me më shumë se 10 referenca biblio-grafike. Autorëve të artikullit të prekur në letër do t'i jepet mundësia të përgjigjen dhe përgjigja duhet të jetë e firmosur nga të gjithë autorët.

Artikuj redaksionalë. Kohë pas kohe, për probleme që kanë të bëjnë me politikën e revistës dhe me perspektivat e kërkimit shkencor mjekësor të Universitetit, revista boton artikuj të Redaksisë apo dhe të specialistëve të tjerë që shprehin opinione që gëzojnë përkrahjen e Redaksisë.

Dorëshkrimet

Dorëzoni dorëshkrimin origjinal dhe një komplet figurash origjinale, së bashku me dy fotokopje të tyre. Përdorni letër format A4 të shtypur vetëm në njërën faqe me hapësirë të dyfishtë midis rreshtave, duke lënë bosh 2.5 cm në çdo anë të fletës. Faqet duhet të sistemohen dhe të numërohen sipas radhës së mëposhtme: faqja e titullit, abstrakti, teksti, bibliografia, legjendat e figurave dhe tabelat. Së bashku me dorëshkrimin, të dërgohet dhe një letër shoqëruese. Për shkak të shpenzimeve postare, asnjë dorëshkrim i dorëzuar për botim në revistë nuk i kthehet automatikisht autorëve; përjashtohen rastet kur autorët e kërkojnë shprehimisht diçka të tillë dhe marrin përsipër shpenzimet përkatëse. Sidoqoftë redaksia, gjatë asgjësimit të tyre, merr përsipër të ruajë konfidencialitetin.

Dorëshkrimet dhe letërkëmbimet e lidhura me to të dërgohen në këtë adresë

Kryeredaktorit të Bul. Shkenc.Mjeks.
Qendra Spitalore Universitare
Rruga e Dibrës Nr. 370
Tiranë

Vlerësimi i dorëshkrimeve

Dorëshkrimet që i përmbahen udhëzimeve të mësipërme i dërgohen për vlerësim zakonisht 2 recensuesve ekspertë në fushën përkatëse, të caktuar nga redaksia.

Autorët mund të bëjnë sugjerime për recensuesit, por redaksia ruan të drejtën e përzgjedhjes përfundimtare. Pranimi ose bazohet në originalitetin dhe përmbajtjen shkencore të punimit si dhe në drejtpeshimin tematik të revistës. Punimet

e dorëzuara për botim mund:

- rrallë herë të pranohen ashtu siç janë;
- të pranohen pas plotësimit të korigjimeve të kërkuara nga recensuesit dhe redaksia;
- të refuzohen.

Në të gjitha rastet autorët do të marrin arsyet për vendimin lidhur me punimin e tyre.

Në rast pranimi për botim, redaksia ruan të drejtën e korigjimeve letrare që nuk prekin përmbajtjen e artikullit pa këshillim paraprak me autorët.